

DIERENARTSEN | VETERINAIRES
ZONDER GRENZEN | SANS FRONTIERES
BELGIUM

DZG Nieuwsbrief N°44

PERIODICITEIT: TWEEDE TRIMESTER
JUNI 2007

Wereldmelkdag in Planckendael

Edito Wereldmelkdag

Vrijwilliger onder de loep

Hoog bezoek voor de Dierenartsenschool
in Rwanda

Kamelenmelk

PROJECT: Gezonde Melk voor Niger

Belgische ambassadeur vol lof

Tchuku Kaas

Wereldmelkdag in Planckendael

Om op Wereldmelkdag 2007 aandacht te vragen voor het belang van melk in Afrikaanse ontwikkelingslanden, nodigde DZG op 31 mei de pers uit voor een middag in Planckendael. Samen met DZG-peter Jan Leyers kregen de journalisten een interessante rondleiding langs de Afrikaanse nutsdieren van het dierenpark.

Het Afrikaans dorp in Planckendael was de start voor een geleide wandeling langs verschillende Afrikaanse nutsdieren, zoals de Watussi-runderen, de cavia's, de geiten en de kamelen. Er volgde een interessante uitleg over de rol van deze dieren in het dagelijks leven van veel Afrikaanse volkeren.

Wedstrijd vaccineren en melkdegustatie

De wandeling eindigde in het Dogon-dorp, waar Jan Leyers en dierenarts Francis Vercammen, bekend van het tv-programma "Het leven zoals het is: Planckendael" het tegen elkaar opnamen in een wedstrijd kamelen vaccineren. Omdat het niet mogelijk was

een echte kameel te vaccineren, mochten Jan en Francis hun vaardigheden uitproberen op een houten exemplaar. Jan Leyers, die in Turkana al een kameel had ingespoten, was niet aan zijn proefstuk toe. Alleen moest hij de klus dit keer zien te klaren met een blaaspomp i.p.v. een gewone spuit. Zijn spuit miste net doel, terwijl die van Francis de bil op de juiste plaats raakte. 1 - 0 voor Francis Vercammen! Om af te sluiten mochten alle aanwezigen proeven van verse kamelen-, geiten-, paarden- en schapenmelk. Na rijp beraad ging de kamelenmelk met de eerste prijs aan de haal.

Peter Jan Leyers en de pers

Zanger-presentator Jan Leyers is peter van het Turkana-project in Kenia. Hij bezocht het project enkele jaren geleden en deelde de ervaringen die hij daar opdeed graag met de pers. Hierbij bekleemtoonde hij de goede en efficiënte werking van DZG. De pers was enthousiast, wat enkele leuke kranten- en tijdschriftenartikels, tv-reportages en radiofragmenten opleverde.

Planckendael en Dierenartsen Zonder Grenzen: een mooie samenwerking

Dierenartsen Zonder Grenzen en Planckendael hebben een mooie samenwerking opgebouwd. Sinds verschillende jaren heeft DZG een hutje in het Afrikaans dorp, waarin een film over ons project in Soedan wordt getoond en je borden vindt met uitleg over de projecten. In de zomervakantie zullen elk weekend aangepaste knutselateliers georganiseerd worden voor de kinderen, waarvan gezonde veeteelt het hoofdthema zal zijn.

Help DZG!

In de derde wereld is het dier vaak de enige bron van gezond voedsel; de enige bron van leven. Daarom werd in 1989 Dierenartsen Zonder Grenzen opgericht. Sinds 1995 is DZG een officieel erkende humanitaire organisatie. Samen met de minst-bedeelden ijveren onze dierenartsen voor het behoud van de kudde en de verbetering van de veeteelt in ontwikkelingslanden. Maar zonder uw hulp lukt dat niet! Daarom hebben wij uw steun hard nodig. Stort vandaag nog uw bijdrage. Elke gift van 30 euro of meer is fiscaal aftrekbaar.

Rekeningnummer 732-6190064-60

EDITORIAAL

Wereldmelkdag

Op 1 juni was het weer zover: Wereldmelkdag. Dierenartsen Zonder Grenzen greep deze dag graag aan om de belangrijke rol van melk voor de Afrikaanse bevolking te onderstrepen. Melk is een hoogwaardige bron van voeding en door haar rijkdom aan belangrijke vitamines en mineralen is het product cruciaal voor opgroeiende kinderen. Dit jaar vestigden we de aandacht extra op kamelenmelk, een melksoort die veel vitamine C en vet bevat, voedingsbestanddelen waar nomaden uit semi-woestijn en woestijngebieden door het gebrek aan groente en fruit nauwelijks toegang toe hebben.

"De melkproductie en haar afgeleide activiteiten spelen een belangrijke rol spelen in de lokale economie."

Koeien-, geiten- of kamelenmelk maakt als ruilmiddel en inkomstenbron deel uit van de lokale Afrikaanse economie. Het zorgt voor inkomsten en stelt mensen in staat om te sparen, zodat zij op termijn hun levens- en werk-omstandigheden kunnen verbeteren. Melkvee speelt ook een belangrijke sociale rol, doordat het vaak uitgeleend wordt aan armere families.

ROTARY-CLUBS STEUNEN DZG

Belgische dierenartsen, die ook lid zijn van Rotary-clubs, mobiliseren zich graag om de projecten van DZG te steunen. Zo mocht collega Jean-François Plumier, voorzitter van de Rotary-Club van Fléron, ons onlangs een cheque van maar liefst 5.000 euro overhandigen! Ook andere Belgische Rotary-Clubs steunen ons en dit dankzij het bemiddelingswerk van collega's Luc Neven van de Rotary Club van Lanaken, Dirk Schockaert van Eeklo, Guy Duquesne van Ath, Marcel Gonieau van Lessines en Paul Neutelings van Saint-Ghislain.

Door de krachten te bundelen, hopen we een "Matching Grant" van de Stichting Rotary te krijgen. Die zou ons toelaten om een nieuw project in Rwanda te verwezenlijken. DZG is al enkele maanden bezig met de voorbereiding van het project Proxivet-Sud-Rwanda. Dit project zal diergeneeskundige activiteiten voorzien in een gebied van 4.000 km² waar meer dan 1.200.000 mensen wonen.

Ook u kunt helpen bij de opstart van het project Proxivet-Sud-Rwanda. Op www.dzg-belgium.org kunt u een online gift doen.

DZG leidt momenteel veertien projecten in negen Afrikaanse landen. Hiermee bereiken we meer dan een miljoen veehoudersfamilies. Bij vier projecten is een verbetering van de melkproductie de hoofddoelstelling, maar ook bij alle andere projecten leidt een verbeterde gezondheid van de veestapel automatisch tot een hogere melkproductie. Dat betekent meer voedsel voor het gezin én een dagelijks inkomen.

Veeteelt is zo een onmisbare schakel in de strijd tegen de honger en voor de bevordering van de lokale economie. De optimalisatie van de veeteelt is een belangrijke factor om de armoede en honger de wereld uit te helpen.

Dr. Els Bedert, projectverantwoordelijke Oost-Afrika.

Vrijwilliger onder de loep

- **Naam:** Michèle Graffin
- **Functie:** Stagiaire
- **Studies:** Licentiaat vertalen
- **Doel van de stage:** Eén maand meedraaien met een professionele ploeg
- **Waarom koos je Dierenartsen Zonder Grenzen uit als stageplaats?**
Ik had veel interesse voor de projecten van DZG. Vooral de humanitaire hulp die jullie leveren, sprak me aan. Ik vind het mooi hoe jullie mensen helpen die het minder goed getroffen hebben dan wij. Daarnaast wilde ik ook wel eens weten op welke manier een NGO als DZG dagdagelijks te werk gaat.

Kamelenmelk

Een onontbeerlijke voedingsbron voor nomaden en woestijnbewoners

In woestijngebieden is kamelenmelk vaak de enige beschikbare voedingsbron. Voor woestijnbewoners is het een erg compleet voedingsmiddel, waarmee ze zich weken kunnen voeden. Kamelenmelk is rijk aan vitamine C, vitamine B, ijzer en onverzadigde vetzuren. Heel belangrijk voor woestijnbewoners die nauwelijks over fruit en groenten beschikken.

Van alle soorten melk lijkt kamelenmelk nog het meest op moedermelk. Volgens de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties kan de handel in kamelenmelk een groot commercieel succes zijn.

Een kameel geeft doorgaans zo'n 5 liter per dag. Toch zou dit aantal aanzienlijk kunnen stijgen, wanneer het voedsel voor de dieren,

Hoe kamelenmelk langer bewaren? Door er 'Camelbert' kaas of chocolade van te maken.

hun dagelijkse verzorging en de diergeneeskundige zorgen verbeteren. Verse kamelenmelk kan naast meer voedsel ook extra geld opleveren voor de nomaden die over weinig andere inkomstenbronnen beschikken.

Kamelenmelk blijft langer goed dan koeienmelk, maar heeft natuurlijk ook maar een beperkte houdbaarheidsdatum. De meeste kamelenmelk wordt bovendien geproduceerd tijdens de wintermaanden, wanneer de vraag het laagst is. Om de melk langer te kunnen bewaren, maakt men kaas van het melkresidu. Deze kaas wordt ook wel Camelbert genoemd. De Weense chocolatier Johan Georg Hochleitner ontwikkelde zelfs chocolade op basis van kamelenmelkpoeder.

- **Wat heb je gedaan tijdens je stage?**

Ik heb me vooral bezig gehouden met vertalingen, heb teksten van het Frans naar het Engels vertaald en omgekeerd.

- **Heeft de stage aan je verwachtingen voldaan?**

Zeker en vast. Ik kwam in een gemotiveerde ploeg terecht, die me met open armen ontvangen heeft. De sfeer was top en iedereen toonde veel respect voor elkaar. Ik houd er heel goede herinneringen aan over.

- **Hoe schat je het werk van DZG in, nu je een maand op het hoofdkantoor hebt meege draaid?**

Ik ben ervan overtuigd dat de ploeg door haar motivatie heel wat opmerkelijke zaken kan verwezenlijken. Iedereen moet zich heel erg inzetten om alles te doen slagen.

- **Heb je een boodschap voor de werknemers van DZG in het veld?**

Van wat ik allemaal gezien en gehoord heb op kantoor, kan ik alleen maar besluiten dat ik jullie heel moedig vind. Het moet niet gemakkelijk zijn om in het buitenland te werken. Wat ik uit de verschillende rapporten kan opmaken, is dat jullie aanwezigheid noodzakelijk is voor de lokale bevolking en dat de mensen van ginder jullie er dankbaar voor zijn.

- **Wil je iets zeggen aan de lezers van deze nieuwsbrief?**

Als je in een comfortabel land als België woont, kan je je bijna niet voorstellen wat een werk geleverd wordt in Brussel en in het veld. Al deze mensen sparen kosten noch moeite om de situatie in ontwikkelingslanden te verbeteren. Het werk van ngo's moet aangemoedigd en gesteund worden. Dat is iets waar ik tijdens mijn korte verblijf erg overtuigd van ben geraakt.

Vrijwilliger worden?

Mail ons wat je sterke punten zijn, en wij zoeken uit waarmee je ons kan helpen: vsf@vsf-belgium.org

Gezonde Melk voor Niger

Het belang van een gecontroleerde melkketen

DZG wil de melksector in Afrika helpen ontwikkelen. Daarom moet de kwaliteit van de melk naar omhoog. Het project Gezonde Melk voor Niger ijvert voor betere hygiëne in de hele melkketen van de hoofdstad Niamey.

Het project wil de veehouders helpen om de kwaliteit van hun melk te verbeteren. Er wordt in elke fase van het productieproces ingegrepen. In de eerste plaats moet de veestapel gezond zijn. Daarna moet er voldoende hygiëne zijn tijdens de behandeling, de inzameling en de verwerking van de melk.

Een groot deel van de melk die in Niamey geproduceerd en verhandeld wordt, wordt niet aanvaard omdat ze van slechte kwaliteit is.

De voornaamste redenen hiervoor zijn:

- De middelmatige gezondheidstoestand van de veestapel en de aanwezigheid van verschillende dierenziektes.
- Slechte omstandigheden tijdens het melken (onvoldoende zuiverheid van de uier, van de handen van de persoon die melkt en van de emmer waarin de melk opgevangen wordt).
- Slechte bewaarmethoden (overdreven gebruik van antibiotica om de bewaartijd te verlengen).
- Door het gebrek aan goed georganiseerde inzamelpunten en onvoldoende aangepaste transportmiddelen, duurt het transport naar het melkverwerkingsbedrijf veel te lang.

- Het geleverde melkvolume wordt frauduleus vermeerderd door er (vaak ondrinkbaar) water aan toe te voegen.

De consumptie van ongezonde melk en melkproducten kan ernstige ziektes zoals tuberculose of een salmonellavergiftiging veroorzaken.

In het slechtste geval leidt een voedselvergiftiging tot dodelijke diarree. Onzuivere melk heeft niet enkel een negatieve invloed op de gezondheid van de mens. Als ze niet verhandeld kan worden, heeft dat economisch verlies tot gevolg.

De hele melkproductieketen moet dus aangepakt worden als we de gezondheidsrisico's onder controle willen houden. Enkel als de melkkwaliteit verhoogt, kunnen we de gezondheid van de verbruiker waarborgen. Een betere beheersing van de hygiëne en de melkkwaliteit zorgt bovendien voor een gemakkelijkere afzet en extra inkomsten.

Wilt u meer weten over de melkprojecten van DZG in Niger? Surf dan naar www.dzg-belgium.org

DIERENARTSEN | VETERINAIRES
ZONDER GRENZEN | SANS FRONTIÈRES

BELGIUM

COLOFON

Redactie

An Kokken

Foto's

DZG
Thierry Geenen
Roger Job

Vertaling

Alain Pieters
Roger kokken
Heidi Bosmans

Grafische vormgeving

Kunstmaan.be

Drukwerk

J.F. De Jonghe, 1080 Brussel

VU

Madeleine Onclin
Paul Deschanellaan 36-38
1030 Brussel

ADRES

Paul Deschanellaan 36-38
1030 Brussel

T + 32 [0]2 539 09 89
F + 32 [0]2 539 34 90

vsf@vsf-belgium.org
www.dzg-belgium.org

Tchuku Kaas

Handboek voor vrouwengroepen moet melkproductie stimuleren.

In 2003 richtte Dierenartsen Zonder Grenzen, samen met de NGO Agropast, het project APPLN op. Dit project omkadert veehouders en vrouwengroepen die in en rond de Nigerese hoofdstad Niamey wonen.

De voornaamste activiteit van de vrouwen bestaat erin om verse melk te kopen en er gestremde melk van te maken, die ze nadien weer doorverkopen. Om de melkhandel te stimuleren, geeft het project opleidingen aan de vrouwengroeperingen, waarin ze leren hoe ze de droge kaas Tchuku moeten maken. Er werd een handleiding gemaakt die de werkwijze en het productieproces duidelijk uitlegt. Vermits een groot aantal van de vrouwen niet kan lezen of schrijven, staan er veel tekeningen in. Die tonen op een eenvoudige, maar duidelijke manier welke processen er bij het maken van de kaas aan te pas komen. Het team van DZG in Niamey hoopt dat dit handboek iedereen bereikt die Tchuku kaas wil maken.

Belgisch ambassadeur Rwanda vol lof over DZG

De Belgische ambassadeur in Rwanda, François Roux, bleek tijdens een bezoek aan de diergeneeskundige school van Kibutare vol lof over Dierenartsen Zonder Grenzen, dat hier het project EAVK leidt. Sinds de start in 2001 hebben al 729 leerlingen een diergeneeskundige opleiding kunnen volgen. Na een rondleiding verklaarde de ambassadeur erg te spreken te zijn over de concrete, realistische en relevante strategie van DZG in Rwanda, die eerst de kwaliteit van de dierenartsopleiding verzekert alvorens in te grijpen in het veld. Ook de burgemeester van het district was enthousiast.